

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1037/2019
30.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Радмиле Драгичевић-Дичић, Бате Цветковића и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Дарка Јанковића, због кривичног дела убиство из члана 113. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Дарка Јанковића, адвоката Петра Драшковића и адвоката Војислава Шошкића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу ЗК.бр.128/16 од 26.12.2018. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 365/2019 од 14.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 30.10.2019. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Дарка Јанковића, адвоката Петра Драшковића и адвоката Војислава Шошкића, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Нишу ЗК.бр.128/16 од 26.12.2018. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 365/2019 од 14.06.2019. године и то адвоката Петра Драшковића у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 10), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) Законика о кривичном поступку, а адвоката Војислава Шошкића у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног **ОДБАЦУЈУ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу ЗК.бр.128/16 од 26.12.2018. године окривљени Дарко Јанковић је оглашен кривим због извршења кривичног дела убиство из члана 113. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година у коју му се урачунава време проведено у притвору у периоду од 18.10.2014. године до 29.06.2017. године, као и време трајања мере забрана напуштања стана у периоду од 29.06.2017. године па надаље. Одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљеног. Оштећени АА и ББ су ради остваривања имовинскоправног захтева упућени на парнични поступак.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 365/2019 од 14.06.2019. године одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Нишу и браниоца окривљеног Дарка Јанковића, па је потврђена пресуда Вишег суда у Нишу 3К.бр.128/16 од 26.12.2018. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљеног Дарка Јанковића, адвокат Петар Драшковић, због повреда закона из члана 16. став 1, 2, 3, 4. и 5, члана 84. став 1. и 2, члана 358. став 1, члана 419. став 2, члана 438. став 1. тачка 10) и 11), члана 438. став 2. тачка 3) и члана 441. став 1. ЗКП, те повреда одредаба члана 19. и члана 121. став 3. КЗ, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да у складу са одредбом члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укине у целини правноснажне пресуде Вишег суда у Нишу 3К.бр.128/16 од 26.12.2018. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 365/2019 од 14.06.2019. године и предмет врати на поновно суђење пред првостепеним судом, при чему ће наредити да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем или да у складу са одредбом члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП преиначи наведене пресуде у погледу правне квалификације кривичног дела тако што ће окривљеног Дарка Јанковића огласити кривим за кривично дело тешка телесна повреда из члана 121. став 3. КЗ и изрећи му казну затвора у трајању од 7 година у коју му се урачунава време проведено у притвору од 18.10.2014. године до 29.06.2017. године, као и време трајања мере забрана напуштања стана почев од 29.06.2017. године па надаље или да преиначи наведене пресуде у погледу изречене кривичне санкције тако што ће окривљеном за кривично дело убиство из члана 113. КЗ за које је правноснажно оглашен кривим изрећи казну затвора у трајању од 8 година у коју ће му урачунати време проведено у притвору од 18.10.2014. године до 29.06.2017. године, као и време трајања мере забрана напуштања стана почев од 29.06.2017. године па надаље;

- бранилац окривљеног Дарка Јанковића - адвокат Војислав Шошкић, због повреда закона из члана 439. тачка 2) и 3) ЗКП, а из образложења захтева произилази да се правноснажне пресуде побијају и због повреде одредаба члана 16. став 2. и 5. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, те да преиначи у целости пресуде Вишег суда у Нишу 3К.бр.128/16 од 26.12.2018. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 365/2019 од 14.06.2019. године и окривљеном Дарку Јанковићу изрекне блажу казну или да укине наведене пресуде и предмет врати на поновну одлуку првостепеном или другостепеном суду, као и да одреди да се извршење правноснажне пресуде прекине и да обавести браниоца о времену и месту одржавања седнице већа ради приступа на њу.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке

(члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости су неосновани и то браниоца окривљеног - адвоката Петра Драшковића у делу који се односи на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 10), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, а браниоца окривљеног - адвоката Војислава Шошкића у делу који се односи на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, док су исти захтеви у преосталом делу одбачени.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, бранилац окривљеног Дарка Јанковића - адвокат Петар Драшковић у поднетом захтеву истиче да је суд побијаном правноснажном пресудом повредио начело забране преиначења на штету окривљеног прописано одредбом члана 453. ЗКП (*reformatio in peius*), из разлога јер је у поновљеном поступку, након укидања раније првостепене пресуде Вишег суда у Нишу 4.К.бр.60/15 од 08.07.2016. године по жалби браниоца окривљеног, а против које је јавни тужилац изјавио жалбу само због одлуке о кривичној санкцији, изменио пресуду на штету окривљеног и то навођењем суштински другачијег чињеничног описа инкриминисаних радњи окривљеног од чињеничног описа који је био наведен у раније укинутој првостепеној пресуди, а како је то окривљеном стављено на терет измењеном оптужницом јавног тужиоца од 18.01.2017. године након укидања раније првостепене пресуде. Као измене на штету окривљеног бранилац наводи да је суд додао нове околности везане за моменат који је непосредно претходио вербалном, а потом и физичком сукобу окривљеног и покојног оштећеног ВВ и то речи „када је видео да су пријатељи ВВ, ГГ, ДД и ЋЋ изашли из наведеног објекта, а ВВ остао да седи“, да би потом у вези телесног покрета који је окривљени предузео приликом задавања убода ножем покојном оштећеном ВВ навео да је окривљени „јак“ замахнуо, а које нове околности су по мишљењу браниоца неповољније за окривљеног од оних које су биле утврђене у чињеничном опису кривичног дела у изреци раније укинуте првостепене пресуде, обзиром да је криминална воља коју је приликом предузимања инкриминисане радње исказао окривљени у знатно вишем степену и указује на несумњиво постојање директног умишљаја код окривљеног да лиши живота покојног оштећеног.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 453. ЗКП, која предвиђа забрану преиначења на штету окривљеног, прописано је да ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

По налажењу Врховног касационог суда, нижестепени судови у поновљеном поступку, након укидања раније првостепене пресуде, нису прекршили забрану преиначења на штету окривљеног (*reformatio in peius*) прописану одредбом члана 453. ЗКП, како се то неосновано истиче у захтеву браниоца окривљеног, обзиром да нису изменили пресуду на штету окривљеног ни у погледу правне квалификације кривичног дела, нити у погледу кривичне санкције. При томе, имајући у виду да забрана преиначења на штету окривљеног постоји само онда када је у поновљеном поступку у односу на битна обележја кривичног дела окривљеном стављено на терет више криминалне активности и криминалне воље, а да у конкретном случају суд прихватањем измењене оптужнице јавног тужиоца (измењена након укидања раније првостепене пресуде), у поновљеном поступку није утврдио чињенично стање којим су измењена битна обележја кривичног дела те штету окривљеног у односу на већ укинуту првостепену пресуду, већ је суд само ближе описао замах окривљеног расклопљеним ножем, то дакле није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, а како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног - адвоката Петра Драшковића у делу у којем се указује да налаз и мишљење судско психијатријског одбора Медицинског факултета у Нишу представља незаконит доказ и то из разлога јер је наведени налаз и мишљење потписан од стране свих 5 чланова одбора, при чему приликом прегледа окривљеног и вршења увида у расположиве видео снимке (8 записа са камера са места извршења кривичног дела) није присуствовао један од укупно 5 чланова судско психијатријског одбора Медицинског факултета у Нишу и то професор др ЕЕ, због чега је сходно одредбама члана 16. став 1, члана 84. став 1. и 2. и члана 358. став 1. ЗКП овај доказ као незаконит морао бити издвојен из списка предмета. Изнетим наводима браниоца окривљеног правноснажне пресуде се побијају због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Изнети наводи захтева браниоца окривљеног - адвоката Петра Драшковића се не могу прихватити као основани из разлога јер су исти наводи већ били истакнути у жалби браниоца окривљеног и били су предмет разматрања Апелационог суда у Нишу који је поступао у другом степену по жалбама изјављеним против првостепене пресуде Вишег суда у Нишу ЗК.бр.128/16 од 26.12.2018. године. Апелациони суд у Нишу као другостепени је ове наводе оценио неоснованим и о томе на страни 6 другостепене пресуде Кж1 365/2019 од 14.06.2019. године изнео јасне разлоге, које Врховни касациони суд прихвата као правилне, те у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на ове разлоге и упућује.

Осим тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи браниоца окривљеног - адвоката Петра Драшковића којима се указује да је суд повредио одредбу члана 121. став 3. КЗ, те да је погрешно правно квалификовао радње окривљеног као кривично дело убиство из члана 113. КЗ, јер би се по ставу браниоца у радњама окривљеног које је критичном приликом предузео могла

стећи обележја бића кривичног дела тешка телесна повреда квалификована смрћу из члана 121. став 3. КЗ, обзиром да тежа последица предметног кривичног дела - смрт покојног оштећеног није била обухваћена умишљајем окривљеног, већ се ради о нехату (одговорност за тежу последицу из члана 27. КЗ). Поред тога, указује се и да би се у радњама окривљеног евентуално могла стећи обележја кривичног дела убиство на мах из члана 115. КЗ, пошто је окривљени, након вербалне расправе и физичког напада од стране покојног оштећеног при којем су му нанете лаке телесне повреде, у стању физиолошког афекта и страха средњег интензитета задао покојном ВВ ударац ножем у пределу стомака наневши му тешку телесну повреду опасну по живот која је након неколико часова резултирала смрћу оштећеног. Изнетим наводима браниоца окривљеног се правноснажне пресуде суштински побијају због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Бранилац окривљеног - адвокат Војислав Шошкић у поднетом захтеву као разлог његовог подношења наводи повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, истицањем да је суд погрешно правно квалификовао радње окривљеног, ближе описане у изреци правноснажне пресуде, као кривично дело убиство из члана 113. КЗ, обзиром да се по ставу браниоца описане радње окривљеног могу правно квалификовати као кривично дело убиство на мах из члана 115. КЗ, будући да је окривљени без своје кривице злостављањем, тешким вређањем и физичким нападом од стране оштећеног у виду изненадне и директне претње и наношења телесних повреда доведен у стање јаке раздражености, због чега је убодну рану оштећеном нанео на мах. Поред тога, указује се и да би се у радњама окривљеног евентуално могла стећи обележја бића кривичног дела тешка телесна повреда на мах са смртном последицом из члана 121. став 5. у вези става 3. КЗ, јер окривљени критичном приликом није имао умишљај да лиши живота покојног оштећеног, већ је у односу на смртну последицу поступао нехатно, обзиром да је наношење једне убодне ране ножем било усмерено ка периферним деловима тела (предња лева страна трбуха), а не виталним органима и то одозго на доле.

Супротно изнетим наводима захтева бранилаца окривљеног, по налажењу Врховног касационог суда, из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци правноснажне пресуде и то да је окривљени Дарко Јанковић „дана 17.10.2014. године око 22,38 часова, у угоститељском објекту „...“ у ..., у улици ..., лишио живота сада покојног ВВ, тако што је устао са стола за којим је седео са ЖЖ, узео црну торбицу са стола, у којој је носио рибарски нож на расклапање, сечива дужине око 10 цм, пришао столу за којим је седео сада покојни ВВ, носећи преко врата наведену црну торбицу са ножем у којој је држао своју десну руку, нагнуо се над сада покојним ВВ, па је између окривљеног и покојног ВВ дошло до вербалног сукоба, услед чега је ВВ устао и задао окривљеном један ударац главом у пределу лица, од ког ударца је окривљени задобио лаку телесну повреду на горњој граници тешке и песницом по један ударац у пределу тела и десне надлактице, а окривљени је десном руком, у којој је држао напред описани нож у означеној торбици, извукао наведени нож и расклопљеним ножем јако замахнуо и сада покојном оштећеном задао један убод у пределу предње леве стране трбуха, наневши му тешку телесну повреду опасну по живот у виду једне убодне ране

предње леве стране трбуха на 40 мм испод ребарног лука и 170 мм улево од средишње линије трбуха ..., услед чега је дошло до искрварења и смрти ВВ дана 18.10.2014. године око 7,10 часова на Хирушкој клиници КБЦ у Нишу, а окривљени је био способан да схвати значај свог дела и управља својим поступцима, при чему је био свестан свога дела и хтео његово извршење и био свестан забрањености и противправности свог дела“, јасно и недвосмислено произилази да се у описаним радњама окривљеног Дарка Јанковића стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела убиство из члана 113. КЗ, за које је он оптужен и правноснажно оглашен кривим.

Наиме, из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци пресуде произилази и радња извршења кривичног дела која се састоји у лишавању живота оштећеног и последица кривичног дела која се огледа у наступању смрти оштећеног, а услед предузете радње окривљеног - задавања оштећеном једног убода у пределу предње леве стране трбуха ножем, при чему је у чињеничном опису кривичног дела у изреци првостепене пресуде описано да је окривљени кривично дело учинио са директним умишљајем, обзиром да је јасно наведено да је окривљени био свестан свога дела и хтео његово извршење, а осим тога умишљај окривљеног да оштећеног лиши живота у конкретном случају произилази и из објективних чињеница описаних у изреци пресуде. Како је, у конкретном случају, суд правилно применио кривични закон правном квалификацијом кривичноправних радњи окривљеног Дарка Јанковића као кривично дело убиство из члана 113. КЗ, то се стога, по налажењу овога суда, неосновано захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП на штету окривљеног.

Такође, по оцени овога суда, неосновани су и наводи браниоца окривљеног - адвоката Петра Драшковића којима се указује да је суд повредио одредбу члана 19. КЗ, јер су по ставу браниоца у конкретном случају испуњени сви услови за примену института нужне одбране који су прописани одредбом члана 19. КЗ и то како у погледу постојања противправног, истовременог и стварног физичког напада од стране покојног ВВ на живот и телесни интегритет окривљеног Дарка Јанковића у виду два ударца, тако и у погледу предузимања неопходне, истовремене и сразмерне одбране кроз коју се остварује биће кривичног дела убиства, због чега је окривљеног услед непостојања кривичног дела у његовим радњама требало ослободити од оптужбе. Овим наводима браниоца окривљеног се у суштини правноснажне пресуде побијају због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Имајући у виду претходно наведен чињенични опис кривичног дела утврђен у изреци правноснажне пресуде, те имајући при томе у виду одредбу члана 19. став 2. КЗ којом је прописано да је нужна она одбрана која је неопходно потребна да учинилац од свог добра или добра другог одбије истовремен противправан напад, то је очигледно да у конкретном случају нису испуњени законски услови за примену института нужне одбране везано за услове напада и одбране, тако да се као неосновани оцењују и наводи браниоца окривљеног -

адвоката Петра Драшковића којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Дарка Јанковића у осталом делу су одбачени.

Наиме, бранилац окривљеног - адвокат Војислав Шошкић у осталом делу захтева као разлог његовог подношења наводи повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 21. КЗ због које је подношење захтева дозвољено окривљеном и цитира законски текст исте. Међутим, бранилац образлажући ову повреду закона не указује у чему је то конкретно суд прекорачио границе свога овлашћења приликом изрицања кривичне санкције окривљеном, већ суштински само указује на погрешну оцену чињеница и околности од којих зависи одлука о казни, истицањем да суд приликом одлучивања о казни коју ће изрећи окривљеном није узео у обзир све олакшавајуће околности које постоје на његовој страни, дајући превелики значај отежавајућим околностима.

Како, дакле, из изнетих навода произилази да бранилац окривљеног у поднетом захтеву, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означава повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном (члан 439. тачка 3. ЗКП), док суштински указује на погрешну оцену од стране суда чињеница и околности од којих зависи одлука о кривичној санкцији, а што не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног - адвоката Војислава Шошкића у овом делу оценио недозвољеним.

Поред тога, бранилац окривљеног - адвокат Војислав Шошкић као разлог подношења захтева наводи и повреду одредаба члана 16. став 2. и 5. ЗКП, истицањем да суд није непристрасно и са једнаком пажњом оценио изведене доказе, већ је утврђивао само оне чињенице које терете окривљеног, а није оне које му иду у корист.

Бранилац окривљеног - адвокат Петар Драшковић у осталом делу захтева као разлоге његовог подношења наводи повреду одредаба члана 16. став 2, 3, 4. и 5. и члана 419. став 2. ЗКП, истицањем да суд није непристрасно и савесно оценио сваки доказ појединачно и у вези са осталим изведеним доказима и није утврдио са степеном извесности постојање субјективног обележја бића кривичног дела - директног умишљаја на страни окривљеног, као и сам ток догађаја који је непосредно претходио физичком обрачуна окривљеног и покојног оштећеног. Поред тога, овај бранилац указује и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, истицањем да је изрека побијане првостепене пресуде неразумљива. Овај бранилац указује и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП. Бранилац окривљеног - адвокат Петар Драшковић указује и на повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП, истицањем да је суд окривљеном неправилно одмерио казну затвора,

имајући у виду да није дао адекватан значај олакшавајућим околностима које постоје на његовој страни.

Имајући у виду да из изнетих навода произилази да бранилац окривљеног - адвокат Петар Драшковић нижестепене пресуде побија и због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП, те због повреда одредаба члана 16. став 2, 3, 4. и 5, члана 419. став 2. и члана 441. став 1. ЗКП, а бранилац окривљеног - адвокат Војислав Шошкић и због повреде одредаба члана 16. став 2. и 5. ЗКП, а које повреде нису предвиђене као дозвољени законски разлози за подношење захтева за заштиту законитости од стране окривљеног, односно његових бранилаца у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтеве бранилаца окривљеног у овом делу оценио недозвољеним.

Поред тога, бранилац окривљеног - адвокат Војислав Шошкић у осталом делу захтева наводи и да је суд побијану правноснажну пресуду засновао искључиво на видео снимку са камера из угоститељског објекта „...“, иако је тај доказ недозвољен, а који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном.

Међутим, како бранилац окривљеног даље у захтеву уопште не указује у чему се конкретно састоји незаконитост наведеног доказа, то је стога Врховни касациони суд оценио да у овом делу поднети захтев нема законом прописан садржај у смислу одредбе члана 484. ЗКП која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, а што у случају истицања повреде закона (члана 485. став 1. тачка 1. ЗКП), по налажењу овога суда, подразумева не само опредељење о којој повреди закона је реч, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји, обзиром да Врховни касациони суд није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа повреда закона на коју се захтевом указује.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Дарка Јанковића, адвоката Петра Драшковића и адвоката Војислава Шошкића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтеве бранилаца окривљеног у односу на повреде закона наведене у изреци одбио као неосноване, док је у преосталом делу захтеве бранилаца окривљеног одбацио и то адвоката Петра Драшковића на основу одредаба члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП, а адвоката Војислава Шошкића на основу одредаба члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Лазин,с.р.

За Председника већа-судија
Веско Крстајић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић